

## Brzeźnica

Wieś królewska, parafia własna (do XVI w.).

Osada powtórnie lokowana w 1577 r. przez starostę waleckiego, Andrzeja Górkę. Lokację przeprowadził sołtys Walenty Świątek. Istnienie karczmy potwierdza królewski przywilej z 1609 r.

**Lit.:** *Historia powiatu waleckiego*, s. 318-319;

[1578] Nie wymieniono wsi [Pawiński, s. 107].



[1619] We wsi były 23 pólany, 4 pólany leżały odłogiem (*conflagratio*) siedziało 12 zagrodników, 8 komorników, pasterz. Z wsią był związany młyn jednokołowy Róża. Łączną sumę podatków określono na 16 fl 27 gr [APP, Tabela Poznań 2, k. 134v].

[1659-1665] Po zakończeniu wojny polsko-szwedzkiej 1655-1660 z 40 kmieci we wsi pozostało tylko 25. Każdy z nich płacił po 15 fl z półwłóki. Z sołectwa wybierano 27 fl czynszu. Było też 2 młynarzy, ale czynsz płacił tylko jeden – 30 fl. Mieszkańcy byli zobowiązani do robocizny i świadczeń w naturaliach [Lustracja 1659-1665, cz. 1, s. 57].

### Brzeźnica. Kościół parafialny

[ok. 1710] Według tabeli podymnego we wsi były 4 dymy [Bibl. Kórnicka PAN, rękopis BK 360, k. 52].

[1780] We wsi było 90 (*nonaginta*) domostw, z których płacono po 15 gr podymnego [APP, Tabela Poznań 1, k. 98].

**Brzeźnica [parafia]**

Parafia rzymsko-katolicka w dawnej diecezji poznańskiej, archidiaconacie zanoteckim (Kalisz Pomorski), dekanacie Wałcz. Do parafii należały: Budy, Głowacz, Sypniewo, Szwecja.

Jako filia parafii w Nadarzycach kościół w Brzeźnicy został potwierdzony w latach 1663 oraz 1738.

Najstarsze wzmianki o kościele pochodzą z 1617 r., kiedy parafię przywrócono katolikom. Obecny kościół wzniesiono w 1848 r.

**Lit.:** Łukaszewicz J., *Krótki opis historyczny kościołów*, t. I, s. 200; Nowacki J., *Dzieje archidiecezji*, t. II, s. 388;

**Źródła:** AAP, AV 7, k. 8; AV 10, k. 338; AV 14, k., 29v; AV 26, k. 177v.

**Brzeźnica [ikonografia]**

Szachulcowy kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła.

**Lit.:** *Drewniane kościoły w Wielkopolsce*, s. 38-39;